

Krzysztof Cyrek

Troniny, gm. Pątnów, woj. sieradzkie,
st. 5, AZP: 80-45/5

Informator Archeologiczny : badania 23, 6

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ceramika jest wyłącznie ostrodenna o karbowanych krawędziach, zdobiona dolkami poniżej wylewu. W całości wykonywana była techniką wałeczkową, analogicznie jak ceramika ertebeńska i ellerbecka.

Pozyskany zespół jest zachodniopomorskim ekwiwalentem ugrupowania Ellerbek, określony został jako typu Tanowo wchodząc w skład protoncolitycznego kompleksu Ertebolle-Ellerbek-Lietzwo-Tanowo. Jego wiek może być odnoszony do początków okresu subborealnego, tj. około 3500-3100 BC.

Badania będą kontynuowane.

Troniny, gm. Pątnów,
woj. sieradzkie,
st. 5, AZP: 80-45/5

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadził dr Krzysztof Cyrek. Finansował WKZ w Sieradzu. Trzeci sezon badań. Obozowisko i pracownia krzemieniarska z paleolitu schyłkowego, obozowisko z mezolitu i osada z późnej epoki brązu.

Jak wynika z geomorfologicznych badań mgr Pawła Marosika zajmuje ono strefę krawędziową formy, którą ze względu na cechy litologiczne i morfologiczne określono jako terasę średnią doliny Warty. Do współczesnego koryta stanowi ona poziom nadzalewowy wznoszący się kilka metrów ponad dnem doliny. W budowie terasy uczestniczą przeważnie piaski, rzadziej żwiry będące świadectwem późnovistuliańskiego odpływu rzeki rozłokowej. Powierzchnię terasy odcinają krawędziami erozyjnymi z trzech stron kopalne starorzecza różniące się wielkością i głębokością, a reprezentujące początkowy (schyłkowo-vistuliański) i dalszy (holoceński) rozwój meandrowego koryta Warty.

Przebadaną powierzchnię powiększono o dalsze 57 m², co daje w sumie 212 m². W wykopie głównym odkryto jedną krzemienię schyłkowo-paleolityczną (z licznymi składankami) oraz 1 skupisko artefaktów mezolitycznych.

W obrębie krzemienicy znajdowały się 2 składziki półsurowca i rdzeni, które do 6 powiększyły liczbę tych specyficznych obiektów. Wyżej wymienionym krzemienicom towarzyszą ślady jam antropogenicznych zniszczonych częściowo przez procesy glebowe.

Z węgla drzewnych pochodzących z jamy zawierającej zabytki mezolityczne uzyskano datę radiowęglową z połowy okresu atlantyckiego. Wśród zabytków ruchomych znaleziono 88 rdzeni i narzędzi, z których należy wyróżnić 1 ostrze liściowate dwukątowe z unikatowego w tym rejonie krzemienia czekoladowego, a także zbrojnik mezolityczny w formie nierównoramiennej, rozwartokątnej trójkąta.

Wyniki badań potwierdziły przynależność zespołu starszego do kultury świderskiej, natomiast młodszy zespół wykazuje wyraźne cechy młodszej fazy kultury komornickiej.

Wykop sondażowy założony w odległości ok. 100 m od wykopu głównego ujawnił pozostałości chaty z późnej epoki brązu, wchodzącej w skład osady zajmującej obszar ok. 2 ha.

Badania będą kontynuowane.

Na tym samym poziomie terasowym, w miejscu oddalonym o ok. 500 m od stanowiska nr 5, na powierzchni odwiana znaleziono kilkadziesiąt krzemienych zabytków. Wykop sondażowy pozwolił stwierdzić, że jest to subpowierzchniowe stanowisko (Troniny st. 9) z mezolitycznym materiałem krzemienianym (brak precyzyjnych wyznaczników kulturowych) tworzącym skupienie o powierzchni ok. 100 m².

Badania na stanowisku zakończono.

Wieliszew, gm. Skrzyszew woj. warszawskie st. 1 patrz okres lateński